

STANOWISKO
KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 24 stycznia 2011 roku

**w sprawie potrzeb opracowania statystyk regionalnych w Polsce
oraz tworzenia Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych**

- I. **Konwent Marszałków Województw RP** z uznaniem pragnie podkreślić postęp, jaki dokonał się w doskonaleniu ujęć terytorialnych w polskiej statystyce publicznej w okresie transformacji, a szczególnie od czasu powołania w Polsce województw. Szczególny postęp w tym zakresie dokonał się od czasu harmonizacji polskiej statystyki ze standardami Unii Europejskiej. Pomimo tego statystyka publiczna nie do końca spełnia potrzeby wynikające z zadań samorządów województw w zakresie monitorowania procesów rozwojowych, a zwłaszcza wobec zadań wynikających z Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.
- II. **Konwent Marszałków Województw RP** stoi na stanowisku, że statystyka publiczna prowadzona dla województw w Polsce powinna służyć wdrażaniu systemu monitorowania, analizowania, diagnozowania i oceny procesów rozwojowych w regionach.
- III. **Konwent Marszałków Województw RP** podkreśla, że obecnie w każdym województwie prowadzone są prace związane z monitorowaniem ich rozwoju społeczno – gospodarczego. W przypadku powstania Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych należy przyjąć wcześniejsze doświadczenia merytoryczne, metodologiczne i instytucjonalne województw.
- IV. **Konwent Marszałków Województw RP** uważa, że monitorowanie procesów rozwojowych powinno charakteryzować się następującymi cechami:
  - organy administracji rządowej, obserwatorium krajowe, obserwatoria regionalne oraz Wojewódzkie Ośrodki Badań Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego tworzą system przepływu informacji, który pozwoli na monitorowanie i ocenę całości interwencji publicznej;
  - monitorowanie i ewaluacja rozwoju regionalnego powinna być koordynowana w sensie instytucjonalnym, merytorycznym i metodycznym, w celu zapewnienia jednolitych standardów w systemie zarządzania rozwojem;
  - bazy wskaźników rozwoju społeczno – gospodarczego opracowywane w układach przestrzennych służą monitorowaniu zjawisk, procesów rozwojowych i efektów prowadzonych polityk publicznych w układzie regionalnym i obszarów funkcjonalnych;
  - standardy gromadzenia i weryfikacji dostępnych wskaźników pozwalają na ich wykorzystanie w monitorowaniu polityki regionalnej oraz porównywalności do wskaźników stosowanych przez Unię Europejską, m.in. w *Piątym Raporcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej*;
  - raportowanie strategiczne w regionach ustalone jest w oparciu o jednolite standardy w zakresie opracowania raportów o rozwoju społeczno – gospodarczym województw. Cykliczne raporty na poziomie regionalnym stałyby się podstawą tworzenia raportu strategicznego dotyczącego polityki rozwoju regionalnego na poziomie krajowym oraz byłyby doskonałym sposobem monitorowania strategii rozwoju województw.
- V. **Konwent Marszałków Województw RP** stwierdza, że podstawowym zadaniem nowoutworzonych Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych i współpracujących z nimi Wojewódzkich Ośrodków Badań Regionalnych powinno być wzmocnienie roli statystyki publicznej w procesach decyzyjnych samorządów wojewódzkich. Działania takie doprowadzą do usprawnienia i zintensyfikowania mechanizmów współpracy pomiędzy urzędami statystycznymi a jednostkami administracji rządowej i samorządowej w województwach. Badania zmian zachodzących w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu powinny skutkować opracowaniami, analizami i studiami regionalnymi w różnych układach przestrzenno – funkcjonalnych. Spójny system statystyki publicznej powinien zapewnić stały dostęp do informacji statystycznych dla jednostek samorządu terytorialnego z zachowaniem jednolitych standardów informacyjnych. System ten musi mieć możliwość doskonalenia dotychczasowych rozwiązań w zakresie prowadzenia badań i analiz, lepszej ich interpretacji i wykorzystania oraz tworzenia warunków do współpracy z nauką.

- VI. W celu doskonalenia metod obserwacji i systemu monitoringu rozwoju w regionie **Konwent Marszałków Województw RP** opowiada się za:
- zidentyfikowaniem i systematycznym monitorowaniem problemów specyficznych dla danego województwa oraz ustaleniem wieloletniego programu badań regionalnych;
  - delimitacją przestrzeni do badań i analiz prowadzonych w obszarach funkcjonalnych;
  - adaptacją dobrych praktyk, metod i doświadczeń z zagranicy w zakresie systemu monitorowania, służącą wspomaganie procesów decyzyjnych w zarządzaniu rozwojem województw;
  - stałym poszukiwaniem nowych źródeł danych dla badań regionalnych oraz za ujednoczonymi kategoriami, miarami i metodami określania i mierzenia wskaźników rozwoju regionalnego.
- VII. **Konwent Marszałków Województw RP** stoi na stanowisku, że tworzone obecnie Krajowe Obserwatorium Terytorialne wraz z siecią Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych powinny w przyszłości w jak najszerszym zakresie współpracować z Głównym Urzędem Statystycznym oraz Wojewódzkimi Ośrodkami Badań Regionalnych. W tym celu powinny zostać przez stronę rządową i samorządową podjęte rozmowy z Głównym Urzędem Statystycznym. Jednocześnie Konwent Marszałków oczekuje, że współpraca ta w sposób istotny przyczyni się do:
- powstania spójnego systemu statystyki publicznej zapewniającego stały dostęp do informacji statystycznych dla jednostek samorządu terytorialnego z zachowaniem jednolitych standardów informacyjnych;
  - wzmocnienia roli statystyki publicznej w procesach decyzyjnych samorządów wojewódzkich;
  - usprawnienia mechanizmów wymiany doświadczeń, rozwiązań oraz informacji o potrzebach pomiędzy urzędami statystycznymi a jednostkami administracji rządowej i samorządowej w województwach;
  - zaspokojenia wielokrotnie zgłaszanych przez województwa potrzeb w zakresie danych statystycznych GUS, obejmujących m.in. krótszy czas ich publikacji, a także niższy niż dotychczas poziom agregacji, np.:
    - wskaźników społeczeństwa informacyjnego – do poziomu przynajmniej województw,
    - wskaźników innowacyjności otrzymywanych zgodnie z unijną metodologią CIS (Community Innovation Survey) – do poziomu województw;
  - wypracowania zestawu wskaźników mierzących oddziaływanie interwencji publicznej oraz związanego z tym rozszerzenia zakresu Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej;
  - zapewnienie edukacji statystycznej w organach administracji samorządowej, prowadzących i wykorzystujących badania i analizy statystyczne.
- VIII. **Konwent Marszałków Województw RP** opowiada się za zwiększeniem możliwości pozyskania informacji statystycznych dotyczących regionów pochodzących z baz danych takich instytucji publicznych, jak: ZUS, NFZ, NBP, Ministerstwo Finansów, itp.;
- IX. **Konwent Marszałków Województw RP** stoi na stanowisku, iż mimo kolejnych modyfikacji, podział kraju na podregiony NUTS 3 wciąż nie odzwierciedla rzeczywistych różnicowań przestrzennych, specyfiki poszczególnych obszarów, co utrudnia analizy problemów i terytorialne ich rozwiązywanie.
- X. W związku z zapowiedziami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 dotyczącymi potrzeby utworzenia sieci Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych, w celu monitorowania rozwoju społeczno - gospodarczego województw, **Konwent Marszałków Województw RP** oczekuje w tym względzie odpowiednich regulacji prawnych wraz ze wskazaniem źródeł finansowania takich jednostek.

**Przewodniczący Konwentu
Marszałków Województw RP**

Adam Struzik